

formandens mdl. beretning – GF LFL 17. marts 2022

Corona

To år – og én dag – for at være nøjagtig, er det siden skolerne lukkede første gang. Det var mandag d. 16. marts 2020. Resten er historie som man siger.

I de to år har vi haft skolevirkeligheder, som ingen i deres vildeste fantasi havde forstillet sig. Det har været en periode, der har budt på så mange utænkelige - og hurtigt skiftende - præmisser for at holde skole, at virkeligheden endnu engang har overgået fantasien med adskillige længder.

Fra totale nedlukninger med hjemsendelse af alle elever til fjernundervisning og en meget lang periode med ustandseligt skiftende anbefalinger, restriktioner, nedlukninger og genåbninger, hygiejneregler og ekstra rengøring. Og hertil utryghed og bekymring for at blive smittet med covid på sit arbejde.

Og så til nu, hvor alle forbehold blev kastet over bord fra starten af 2022.

Fra 1. januar kunne der holdes skole som før – som om der ikke var Corona.

Men det var der i høj grad. Der var kommet en ny, og meget mere smittende, variant – Omikron. Smitten var stærkt stigende og forventedes først at toppe i februar. Alligevel åbnede man skolerne for alle elever i det nye år – uden restriktioner.

Aldrig før i hele perioden har så mange elever og lærere været smittet. Skolerne har i perioder været mere eller mindre tømt for elever og lærere.

Corona har selvsagt haft en enorm påvirkning på eleverne og lærerne spændende lige fra logistik til undervisning, læring og trivsel. Det har nu stået på over tre skoleår og dermed også haft en meget uheldig virkning for afgangseleverne - især i 2022, hvor eleverne har været ramt i hele deres udskolingsforløb.

Det har undervisningsministeren, efter stort pres fra DLF og andre interessenter, på fornuftigste vis rådet bod på igen i år. Bl.a. ved at eleverne skal til færre prøver, årskaracteren kan gælde, og der afholdes ikke valgfagsprøver i 8. klasse.

Det har været en kæmpe opgave og udfordring for alle i hele skolesystemet at skabe så god en skole som overhovedet mulig under Corona. Lærerne udviklede hurtigt deres undervisning til de givne forhold undervejs, hvad enten skolen var lukket eller åben.

Informationsniveauet og samarbejdet mellem kredsene og de to kommuner udviklede sig ligeledes meget positivt gennem hele perioden. Vores to fællestillidsrepræsentanter har løbende været i tæt kontakt med forvaltningerne. Kredsen har fuldt op på skolerne med TR og AMR og TR og AMR har samarbejdet i trioerne om at løse de utallige problemstillinger, der har været undervejs.

MEN, det var aldrig gået uden lærernes fantastiske indsats i hele perioden. Jeres indstilling til at løse opgaverne - jeres opfindsomhed – og jeres fleksibilitet. Æren er først og fremmest jeres!

Nu lyder det som om Corona er ovre. Det er den ingen lunde. Men den er for nedadgående. Tallene falder. Alle har efterhånden været smittet, vi nærmer os flokimmunitet og vi går foråret og sommeren i møde. Spørgsmålet er, hvad der venter os næste efterår/vinter. Er der en ny variant på vej? Buddet lige nu lyder på en influenzalignende fremtid.

Jeg vil under alle omstændigheder allerede nu – med en lille omskrivning af fru Merkels berømte løfte fra 2015 – sige: "I klarede det"!

A20

Ja, Corona har uønsket erobret dagsordenen. Helt anderledes forholder det sig med kredsens arbejde med den nye arbejdstidsaftale – A20.

Det gode samarbejde mellem kreds, kommune og den lokale skolelederforening om at afklare, aftale og aflevere den lokale udgave af arbejdstidsaftalen til skolerne skete foråret 2021.

Nu lå opgaven med at virkeliggøre aftalen ude på skolerne med Trioen som drivkraft - altså TR, AMR og skoleleder. Men igen, med lærernes helt nødvendige og afgørende deltagelse i processerne for at bringe aftalens muligheder optimalt i spil.

Kredsens arbejde var i denne fase rettet mod at ruste TR og AMR så godt som muligt til realiseringen på egen skole. Det skete løbende på TR- og AMR-møder inden skolernes planlægning af skoleåret 2021/22.

Selv om vi følte os godt forberedte til skoleårets planlægning, var vi enige med forvaltningerne og lederforeningen om, at dette var år ét. Men parterne ville selvfølgelig bestræbe sig i udmøntningen af aftalen og leve op til aftalens ånd om et forpligtende samarbejde.

På skoleniveau vil det først og fremmest sige procedurerne med udarbejdelse af skoleplanen, prioritering af ressourcernes anvendelse, balancen mellem arbejdstiden og opgaverne, balancen mellem undervisning og forberedelse og tilblivelsen af den enkelte lærers opgaveoversigt.

Alt sammen med det formål, at skabe størst mulig kvalitet i undervisningen, understøtte et godt arbejdsmiljø og styrke den professionelle kapital – som der afsluttende står i lokalaftalens præambel.

Igen må vi sande, at Corona fik en finger med i spillet. Skolernes planlægning og drøftelser foregik ind imellem virtuelt over Teams, og der hvilede ligeledes også et stort tidspres over procedurerne på skolerne pga. af Corona. Ikke alle skoler fik gennemført de aftalte procedurer optimalt.

Det var derfor ikke overraskende, at det, under disse forhold, viste sig at være svært, at fange lærernes fulde opmærksomhed og interesse for de nye procedurer og kvalificeringen af skoleplanen. Det var absolut ikke ideelle forhold til at indkøre en ny arbejdstidsaftale og gennemføre skoleårets planlægning på. Det skal vi gøre bedre næste gang. Det er parterne også enige om.

Som aftalt har parterne i december – januar i fællesskab evalueret realiseringen af lokalaftalen og indsamlet viden fra skolerne om arbejdet med kommunens overordnede målsætninger og skolerne erfaringer i øvrigt. Evalueringen og den indsamlede viden er efterfølgende blevet drøftet på et fælles triomøde i hver kommune.

Malet med den brede pensel er der en fælles positiv opfattelse af arbejdet med realiseringen af lokalaftalen på skolerne i begge kommuner. Der er selvfølgelig variationer, men vi er faktisk kommet rigtig godt i gang, og vi er absolut på rette vej her i år ét. Viljen og det gode samarbejde er klart det dominerende billede fra skolernes tilbagemeldinger. Man ved også, hvor man kan – og vil – gøre det bedre næste gang.

På TR-møder er der i år arbejdet intenst med skoleårets planlægningsprocesser – ikke mindst skoleplanen og opgaveoversigten.

Kommunerne har udarbejdet den pligtige redegørelse til kreds, som kreds har kvalificeret inden udsendelse til skolerne. Her danner redegørelsen grundlag for skolernes planlægning, skoleplanen og opgaveoversigterne.

Kreds har således sammen med kommunerne forsøgt at kridte den fælles bane op, og dermed give TR og AMR det bedste afsæt for en god proces med planlægningen på skolerne.

Men igen. Også her gælder det, at lærerne, er den vigtigste – og uundværlige faktor i hele planlægningen. Lokalaftalen giver lærerne mulighed for at drøfte, kvalificere og komme med forslag til prioritering og anvendelse af ressourcer og arbejdstid.

Formålet er at understøtte sammenhængen mellem lærernes arbejdstid og opgaver og et rimeligt forhold mellem undervisning og forberedelse. Disse to balancer skal være i orden for at lærerne kan lykkes med opgaven.

Det kan overordnet ske på to måder. Flere lærere eller færre opgaver.

På kommunalt niveau arbejder kredsens for flere lærere. På skoleniveau ligger mulighederne hos lærerne. Det er her lærerne i fællesskab kan gøre noget med A20.

Det skal også lige nævnes her, at kredsens og skolesektorens, med DLF's mellemkomst, i efteråret 2021 gennemførte en undersøgelse og et kursusforløb om professionel kapital for trioerne på skolerne i Lolland. Arbejdet med professionel kapital understøtter lærernes kerneydelse – at undervise, og det skal nu ud at leve på skolerne – og i skoleplanen.

Kredsens har længe arbejdet på at få gennemført et lignende forløb i Guldborgsund. Interessen er der, men det ser desværre ikke ud til at blive til noget i denne omgang.

Kommunalvalg 2021

Kommunalvalget 2021 har også været et af kredsens helt store indsatsområder i denne periode. Kredsens valglogan og valgstrategi fastlagde vi allerede i oktober 2020. Som bekendt var valgsløganet "God skole laver vi sammen". Hermed signalerede vi tydeligt, at god skole er noget man samarbejder om. At et godt samarbejde mellem kreds og kommune og et godt samarbejde på skolerne er helt nødvendigt for at lave god skole. Vi signalerede også, at det for kredsens var vigtigt at tage udgangspunkt i hvad god skole er?

Vi inviterede til møder med alle opstillede partier og lister i begge kommuner, og de fleste takkede ja. Det blev til en lang og travl periode fra august til november med politiske møder i de to kommuner. Men, som vi håbede, viste det sig at blive en god investering.

Kredsens havde også denne gang lavet en valgplakat, der sammen med vores interne slogan - "Et fokusskifte fra ressourcer til indhold" – dannede baggrund for møderne med partierne i de to kommuner.

Vi ønskede at tage afsæt i snakken om, hvad god skole og god undervisning er og derefter så tage snakken om, hvad der skal til for, at det kan blive til virkelighed? Altså indhold før ressourcer. Vores temaer til møderne omhandlede bl.a.: Fremskridtets skole i GBS/LL, frisættelse af skolen, ressourcernes anvendelse, ikke uddannede lærere - rekruttering og fastholdelse og Specialskolen LL.

Vi fik mange gode drøftelser om god skole med partierne. Det var møder, hvor vi absolut også fik noget med hjem. Dels direkte kendskab til lokalpolitiske skolesynspunkter og dels også gode kontakter og forbindelser, som kan bruges fremover. Vi har sået frø, som ikke er faldet på klippegrund.

Vi lagde også denne gang mange kræfter og meget tid i at lave et valgmøde om skolen i hver kommune. Der var stor politisk tilslutning, men kun lille medlemstilslutning, så vi måtte desværre aflyse begge valgmøder.

Det er kredsens mål at komme mere ind i varmen, få flere og bredere kontakter, blive en naturlig, nødvendig og respekteret medspiller, som man involverer mere - i mere, når der er skole på dagsordenen. Det både på politisk- og administrativt niveau. Det synes vi faktisk, at vi er lykkedes ganske godt med i de senere år, og denne valginvestering kan klart bidrage til det også.

Udover de sædvanlige valgløfter undervejs, så er der faktisk også kontante afkast. I Guldborgsund står der direkte i konstitueringsaftalen, at folkeskolen skal styrkes og tilføres midler. I Guldborgsund er der også nedsat et paragraf 17 stk. 4 udvalg, som skal beskæftige sig med skolen i hele 2022. Kredsens får en deltager i udvalget, og vi havde tidligt et møde med udvalgets formand.

Vi har ligeledes haft møder med formændene for de to kommuners nye politiske fagudvalg, hvor skolerne hører under. Også rigtig gode møder, der varsler om et fortsat og udbygget samarbejde med Lolland-Falsters Lærerforening. Vi har ligeledes også fået opbygget et godt og konstruktivt samarbejde med skoleforvaltningerne og skolelederforeningen i begge kommuner.

Alt i alt er vi i en gunstig position, hvor der er medvind på cykelstierne i samarbejdet mellem kreds og kommune - og med lederforeningen.

Et samarbejde, hvor kredsen hverken indtager rollen som vagthund eller skødehund, men derimod gerne som førerhund. Det har vi haft gode erfaringer med.

Specialskolen Lolland

Specialskolen Lolland har ikke engang to år på bagen. Men den har i sandhed påkaldt sig meget mere opmærksomhed end man kunne forvente i den korte levetid. Desværre langt overvejende af negativ karakter.

Intentionerne var sådan set gode nok, da ideen blev undfanget, men specialskolen fik dels en svær fødsel, og dels er der i opdraget et meget stærkt fokus på at sluse specialskoleeleverne tilbage til alment skolen.

Selvom oprettelsen af specialskolen var besluttet et helt skoleår før starten i august 2020, var man først klar med elev-visiteringer og medarbejdersiden foråret 2020. Og der kom Corona.

Forberedelserne blev ganske enkelt smadret. Organisationen var ikke på plads til skolestarten i august, og det var lærernes arbejdstid og opgaveoversigter absolut heller ikke. Kaos og rod prægede starten.

Kredsen havde forståelse for den vanskelige situation og tilbød at hjælpe. Det blev godt modtaget, og vi brugte faktisk meget tid på Specialskolen det første skoleår. Desværre uden de helt store effekter for lærerne.

Men vi fik mere indsigt i forholdene, og blev klar over, at der ikke kun var tale om tekniske startvanskeligheder. Det virkede som om Specialskolen var underfinansieret og havde store problemer med at realisere tilbuddene.

Disse forhold gjorde vi løbende opmærksom på både over for Specialskolens ledelse og sektorchefen. Vi gav ligeledes flere gange udtryk for meget stor bekymring for tilbuddet til eleverne og lærernes vilkår og arbejdsmiljø. Vi blev ikke modsagt.

De kritisable forhold i specialskolen var heller ikke gået forældrenes næse forbi. Specialskolen har sin egen skolebestyrelse, og den har vist at være særdeles kompetent og vedholdende.

Kredsen har haft et møde skolebestyrelsen, men de er i den grad i stand til at tage sagerne i egen hånd. Med det resultat, at Specialskolen i dette skoleår har været ude i en sand mediestorm.

Forældrene er i bund og grund utilfredse med såvel undervisningen som de specialpædagogiske foranstaltninger, deres børn tilbydes i Specialskolen. Dækkes elevernes retskrav på undervisning og dækkes deres særlige behov i Specialskolen? Det er spørgsmål forældrene, og vi, har stillet i lang tid.

Der bliver nu gennemført en analyse af "specialundervisningsstrategien" i Lolland Kommune inden sommerferien. Utilfredsheden og budskaberne er gået klart igennem til Børn- og Skoleudvalget, så lige nu har stormvejret lagt sig, men forældrene – og vi – følger situationen nøje. En langtrukken analyse gør det ikke alene.

Kredsen har anbefalet, at alle relevante parter inddrages i dialoger, hvor man lytter til hinanden og forsøger at finde reelle løsninger på problemerne i fællesskab. Men løsninger ligger *ikke* inden for de eksisterende rammer. Der *skal* flere ressourcer til.

Kredsen har derfor også foreslået, at der laves en grundig analyse af Specialskolen. Ikke kun af specialundervisningsstrategien. Hvad er egentlig tilbuddene i specialskolen? Leveres de? Og er det de rigtige tilbud?

Det skulle nemlig gå som spået af chefredaktøren på vores fagblad - "Folkeskolen", hvor Hanne Birgitte Jørgensen i lederen juni 2020, i forbindelse med oprettelsen af Specialskolen Lolland, skriver: *"Jeg vil godt væde en stak gamle Folkeskolen på, at hvis vi om fire år spørger, om inklusionen på Lolland går bedre efter disse tiltag, så er svaret nej. Og hvis vi spørger, om der er endnu flere forældre, som har flyttet deres børn til privatskoler, så er svaret det modsatte"*.

Der er to år tilbage!

Inklusion

På kongressen november 2021 blev der sat et meget stærkt fokus på et tema, som i mange år har fyldt rigtig meget i lærernes arbejdsliv. Fra alle egne af landet gik den ene delegerede efter den anden på talerstolen og berettede om forholdene i egen kommune.

Det var let genkendelige fortællinger også for forholdene i vores to kommuner.

Det var fortællinger om *inklusion*. Fortællinger om, at de fleste lærere kender følelsen af utilstrækkelighed og magtesløshed. Fortællinger om at stå alene med opgaven, om sygemeldinger og om at sige jobbet op.

Inklusion har nu været en lovgivningsmæssig opgave for lærerne i 10 år. Hvor står vi så i dag? Er vi kommet tættere på målene? Dem er der i hvert fald to hovedkategorier af:

De mål, der omhandler kvantiteten og de mål, der omhandler kvaliteten? Og så er der ikke mindst spørgsmålet om lærernes muligheder for at lykkes med inklusionsopgaven i hverdagen i klasserne. Det krystalklare budskab på kongressen var, at det står skidt til. Der var reelt tale om nødråb. Nu skal der altså ske noget! Lærerne kan ikke holde til mere!

Kongressen gav derfor også fuld opbakning til 4 tilsagn vedrørende inklusion. Bl.a. at:

"foreningen udarbejder vores version af en inklusionstjekliste til brug for kredses og TR's arbejde, herunder også til brug for lærerkollegiet i samarbejde med skoleledelsen"

Det eneste formildende lige nu er, at der er bred enighed om denne rigets tilstand blandt alle skolens parter. Undervisningsministeren har således også udråbt inklusion til det vigtigste overhovedet at få gjort noget ved.

For at forstå, hvad vi er oppe i mod lokalt i vores to kommuner, er nogle baggrundsdata nødvendige at holde sig for øje:

Privatskolefrekvens i 1. klasse 2020 (AE):

DK: 18 % GBS: 18,9 % LL: 36,8 %

Blandede skoler 2020 (AE):

DK: 27 % GBS: 24 % LL: 8 %

Består ikke (2 + 2) i dansk og matematik 2018 og 2019 (AE):

DK: 12,8 % GBS: 14,3 % LL: 17,7 %

Børnefattigdom 2020 (AE):

DK (laveste): 2,1 % GBS: 8,4 % LL: 9,7 %

Inkluderet i almenundervisningen 2019/20 (KL, Folkeskolen nr. 2 februar 2021):

DK: 94,4 % GBS: 94,6 % LL: 88,2 %

Socioøkonomisk indeks 2019 (PwC, specialundervisningsanalyse GBS nov. 2019):

DK: 1,0 GBS: 1,3 LL: 1,86

Inklusion er grundlæggende helt rigtig. Men som tallene meget klart understreger, så er udgangspunktet og udfordringerne af helt andre dimensioner i Guldborgsund og Lolland især.

Der er foretaget mange indsatser, afsat mange ressourcer, kompetenceudviklet og organiseret gennem årene i begge kommuner. Formålet her er ikke at kritisere disse tiltag. Om det er de rigtige tiltag, skal også her være usagt.

Nej, budskabet her i dag er: **DET ER SIMPELTHEN IKKE NOK!**

Budskabet herfra er også, at det som udgangspunkt er væsentlig dyrere at inkludere end ekskludere, hvis kvaliteten af inklusion og lærernes arbejdsmiljø skal være i orden.

I en analyse af specialundervisningen i Guldborgsund Kommune i 2019 konkluderer revisionsfirmaet PricewaterhouseCoopers bl.a. at:

"Der nu er behov for, at der sættes mere fokus på om den indsats, der ydes og visiteres til, er rigtig og tilstrækkelig".

I Lolland går man nu også i gang med en analyse af specialundervisningsstrategien. Den og konklusionerne afventer vi med stor interesse.

Kredsstyrelsen fremsætter på den baggrund en resolution om inklusion til generalforsamlingens vedtagelse.

Krystalkuglen

Men inden vi kommer så langt, vil jeg lige kaste et blik i krystalkuglen. Hvad vil der være på dagsordenen, som vi lokalt i LFL skal have fokus på?:

- Arbejdet med arbejdstidsaftalen vil stadig fylde meget i både kredsen og på skolerne i de kommende år. Alle dele skal realiseres, optimeres og finpudses. Og ikke mindst skal balancen mellem undervisning og forberedelse forbedres.
- Lærersamarbejdet og skoleudvikling vil også være fokusområder, der skal arbejdes videre med. Kredsen udgiver snart en folder om "God undervisning", som vi håber kan inspirere den pædagogiske debat på skolerne - bl.a. i forbindelse med skoleårets planlægning.
- Rekruttering og fastholdelse er et tema, der ikke bliver mindre aktuelt de kommende år. Det har længe været svært at finde kvalificerede lærere til alle ledige stillinger, og der er allerede nu mange ikke uddannede lærere, der forestår undervisningen i vores to kommuner. Så det er en rigtig dårlig nyhed, at årets kvote 2-ansøgere på læreruddannelsen i Vordingborg er faldet 30 %.
Og, hvis lærerne skal holde til arbejdet i et længere arbejdsliv, så kræver det meget bedre seniordordninger.
- Inklusion giver sig selv. Der skal ske noget drastisk, op det kan kun gå for langsomt.
- Et andet gammelt problem er, at alt for mange elever ikke får et tilstrækkeligt udbytte af deres skolegang. Alt for mange unge er forhindret i at påbegynde en ungdomsuddannelse og komme godt i gang med livet efter folkeskolen. Det er på mange måder katastrofalt.

- Og så er der selvfølgelig medlemmerne. Efter to år med Corona skal kontakten og nærværet til medlemmerne genopbygges og styrkes. Den direkte kontakt og kommunikation om virkeligheden på skolerne er vigtig for begge parter. Og så har vi ikke mindst 88 medlemmer uden for folkeskolen, som vi skal udbygge samarbejdet med.

Nu er det imidlertid ikke mig, der hverken skal udpege eller arbejde med de fremtidige udfordringer og opgaver. Det arbejde overlader jeg trykt til den kommende kredsstyrelse, som vælges senere i dag.

Jeg vil derfor slutte af med at:

- Takke alle TR og AMR for jeres arbejde på skolerne og arbejdspladserne, og for samarbejdet med jer, i dette skoleår. I er kernetropperne. I er afgørende for, at aftaler og politikker bliver til virkelighed på skolerne. I skal have fuld opbakning af kredsen og medlemmerne i det arbejde.
- Jeg vil også sige tak til kredsstyrelsen for jeres arbejde og samarbejdet i denne periode. Vi har igen kunnet mødes fysisk hele dette skoleår. Det er absolut det bedste. Men godt at det også kan lade sig gøre med virtuelle møder, når det er nødvendigt. Der ligger mange og store opgaver og venter forude. Dem ved jeg, at I vil tage på jer. Jeg kommer til at savne jer – og det.
- Takke bestyrelsen for fraktion 4 – vores pensionistmedlemmer. Endelig kan I igen komme til at gennemføre jeres arrangementer for medlemmerne af fraktion 4. Der er også sparet godt op de sidste par år – både økonomisk og på oplevelseskontoen. Det ses tydeligt af jeres flotte årsprogram for 2022, hvor arrangementerne nærmest falder oven i hinanden. Der skal ligeledes lyde en stor tak til jeres underudvalg, som løbende arrangerer farverige ferier og ture med lokale kunstnere på kredskontorets kridhvide vægge. Det er vi rigtig glade for. Tusind tak for jeres store indsats for F4-medlemmerne. Det har jeg meget store forventninger til fortsætter!
- Og endelig en stor tak til vores to medarbejdere. Vores konsulent Karina Ørum og vores faglige sagsbehandler og sekretær mmm. i ét, Heidi Johansen. Igen i år har I leveret et stort og fortræffeligt arbejde. Og som sædvanlig med meget høj kvalitet – til medlemmernes udelte glæde. I har igen i år løftet mange tunge byrder af medlemmers skuldre. I har også lært af coronaperioden, at man sagtens kan løse opgaverne hjemme fra sofaen. Nej, der tror jeg nu ikke er kommandocentralen er placeret, men det er også ligegyldigt, for opgaverne bliver løst. Det har givet fleksibilitet, sparet tid og kørsel, men I er stadig de første medlemmerne møder, når de kontakter kredsen.

Det var en god investering kredsen foretog med en udstyrsoprustning, så vi alle kan udføre vores arbejde og fås i tale – uanset, hvor i verdenen vi befinder os. Bare der er internet og strøm på batterierne.

Birgitte Bertelsen vil nu fremsætte resolutionen om inklusion og derefter overdrager jeg kredsstyrelsens samlede beretning til generalforsamlingens behandling.

Birger Petersen
Fmd. Lolland-Falsters Lærereforening